

Präsentia	Futura	Aoriste	Perfekta (Nomina)	Syntaktisches
ἄγαμαι bewundere, wundere mich, D.P.	ἀγάσομαι	ἠγάσθην	— ἀγαστός	ἄγαμαι: τι, τινά τινος — ὅτι od. part. μῦθον — Γοργίαν τῆς σοφίας — σοῦ, ὅτι προεῖλον — σοῦ προελομένου.
ἄγω führe; intr. ziehe Med. führe für mich Pass. werde geführt	ἄξω ἄξομαι ἄχθήσομαι	ἠγαγον ἠγαγόμην ἠχθην	ἦχα } ἦγμαi ἀκτός	ἀγανακτέω bin unwillig: τι — τινί, τοῦτο — τῷ ἐρωτῆματι, c. part. ἀπεστερημένος.
ἀν-άγομαι segle ab, M. κατ-άγομαι lande, M.	ἀν-άξομαι κατ-άξομαι	ἀν-ἠγαγόμην κατ-ἠγαγόμην	ἀν-ἦγμαi κατ-ἦγμαi	ἀγγέλλω: Κύρον ἐπιστρατεύοντα od. ὅτι ἐπιστρατεύει (Tatsache), od. Κύρον ἐπιστρατεύειν (Gerücht).
ᾄδω singe Pass.	ᾄσομαι ᾄσθήσομαι	ᾄσα ᾄσθην	— ᾄσμαi τὸ ᾄσμα	παραγγέλλω befehle: τῷ Κλεάρχῳ. ἀδικέω tue unrecht: οὐς ἦκιστα ἔδει. ἀδικεῖτε πολέμου ἐρχοντες.
αἰδέομαι scheue mich, D.P.	αἰδέσομαι	ἠδέσθην	ἠδεσμαι	αἰδοῦμαι: τοὺς πρεσβυτέρους. οὐκ αἰδεῖται κακὸς εἶναι.
αἰνέω lobe, gew. ἐπ- Pass. παρ-αινέω rede zu, ermuntere Pass.	ἐπ-αινέσομαι ἐπ-αινεθήσομαι παρ-αινέσω παρ-αινεθήσομαι	ἐπ-ἠνεσα ἐπ-ἠνέσθην παρ-ἠνεσα παρ-ἠνέσθην	ἐπ-ἠνεκα παρ-ἠνεκα	ἐπαινῶ: ὑμᾶς τῶν λόγων — ὑμᾶς, ἐφ' οἷς λέγετε. παραινῶ: ὑμῖν μὴ ἀναχωρεῖν.
αἰρέω nehme Med. n. für mich. wähle Pass. (zum Akt. u. Med.)	αἰρήσω αἰρήσομαι αἰρεθήσομαι	εἶλον εἶλόμην ἠρέσθην	ἠρηκα } ἠρημαi αἰρετός ἢ αἰρεσις	αἰρῶ: πόλιν — αὐτὸν κλοπῆς od. αὐτὸν κλέπτοντα. Pass. ἀλίσκομαι: κλοπῆς od. κλέπτων. αἰροῦμαι: Κίμωνα στρατηγόν (pass.?) ἀφαιροῦμαι: τοὺς ἄλλους χρήματα od. τῶν ἄλλων χρήματα.
αἶρω hebe; intr. breche auf Med. hebe für mich Pass. werde gehoben	ἄρῶ, -εῖς ἄροῦμαι, -ῆ ἄρθήσομαι	ἤρα, ἄρω ἠράμην, ἄρωμαι ἠρθην	ἤρακα } ἤραμαi	προαιροῦμαι: τὰ σώσοντα τῶν ἥδιστων.

αἰσθάνομαι empfinde, nehme wahr (τινός), M.	αἰσθήσομαι	ἤσθόμην	ἤσθημαι αἰσθητός ἢ αἰσθησις	αἰσθάνομαι konstr. wie ἀκούω: τι, τινὸς und τινὸς τι, c. gen. et acc. part., c. inf.
αἰσχύνω beschäme (τινά) αἰσχύνομαι schäme mich (vor jem. τινά), D.P.	αἰσχύνῶ, -εῖς αἰσχυνούμαι, -ῆ	ἤσχυνά ἤσχύνθην	— ἢ αἰσχύνη	αἰσχύνομαι: Θεοὺς καὶ ἄνθρ. λέγων (ὅτι, εἰ λέγω) sage mit Sch. λέγειν vereor dicere. μὴ οὐ συσπουδάξῃν nicht zu —.
αἰτιᾶμαι beschuldige, M. (τινά τινος). Pass.	αἰτιᾶσομαι αἰτιᾶθήσομαι	ἠτιᾶσάμην ἠτιᾶσθην	ἠτιᾶμαι	αἰτέω: Κύρον μισθόν — δίδοναι ἡγεμόνα.
ἀκούω höre (τινός τι)	ἀκούσομαι ἀκουσθήσομαι	ἤκουσα ἤκουσθην	ἀκήκοα (ἠκηκῶειν) ἤκουσμαι ἀκουστός	αἰτιῶμαι: αὐτὸν ἀσεβείας, od. αὐτὸν ὅτι ἀσεβεῖ.
ἀλίσκομαι werde gefangen (Impf. ἠλίσκόμεν)	ἄλωσομαι	ἔάλων	ἔάλωκα αἰχμάλωτος	ἀκούσεσθε ἐμοῦ τὴν ἀλήθειαν. ἀκούω τὸν θόρυβον höre den Lärm, τοῦ θορύβου höre, achte auf d. L. ἀκούω σοῦ λέγοντος ich selbst höre dich sagen. σὲ λέγοντα od. } daß du sagst ὅτι λέγεις } (Tatsache)
ἀλλάττω ändere Med. tausche mir aus Pass. (zum Akt. u. Med.) ἀλλάττομαι, D.P. in Komp. (ἀπ-, δι-, κατ-, συν-)	ἀλλάξω ἀλλάξομαι ἀλλαγῆσομαι -αλλάξομαι -αλλαγῆσομαι	ἠλλάξα ἠλλαξάμην ἠλλάγην -ἠλλάγην	ἠλλαχα } ἠλλαγμαi -ἠλλαγμαi	αἰτιῶμαι: αὐτὸν ἀσεβείας, od. αὐτὸν ὅτι ἀσεβεῖ.
ἄλλομαι springe, M.	ἀλοῦμαι, -ῆ	ἠλόμην, ἀλέσθαι ἠλάμην, ἄλασθαι	— τὸ ἄλμα	ἀκούσεσθε ἐμοῦ τὴν ἀλήθειαν. ἀκούω τὸν θόρυβον höre den Lärm, τοῦ θορύβου höre, achte auf d. L. ἀκούω σοῦ λέγοντος ich selbst höre dich sagen. σὲ λέγοντα od. } daß du sagst ὅτι λέγεις } (Tatsache)
ἀμαρτάνω verfehle (τινός), σündigt (τι). Pass.	ἀμαρτήσομαι ἀμαρτηθήσομαι	ἤμαρτον ἤμαρτήσθην	ἤμαρτηκα ἤμαρτημαι τὸ ἀμαρτημα	σὲ λέγειν daß du sagst (Gerücht). ἀλίσκομαι: κλοπῆς od. κλέπτων, s. αἰρέω.
				ἀπ-αλλάττω: tr. mache los: σὲ δεσμῶν. intr. komme los: ἀπὸ δεσμῶν. ἀπαλλάττομαι befreie mich, werde frei. intr. entferne mich: πόλεως.
				ἀμαρτάνω: μέγιστα εἰς, περὶ ὑμᾶς. verfehle: σκοποῦ, οὐδεὶς ἠμαρτανεν ἀνδρός.
				verliere: τῆς Βοιωτίας, ἐσθλῆς γυναικός. tue unrecht zu: ἀμαρτάνετε διώκοντες.

Beispiele zu den Hauptregeln der Syntax

Kongruenz

- § 113. Das Subjekt ist ein Neutrum Pluralis:
ein Dual:
Mask. od. Fem. als Subj. haben oft das Präd.-
Nom. im Neutrum bei sich:
Pronominales Subj. assim. sich Präd.-Subst.
doch nicht notwendig:
- Adjektive statt deutscher Adverbien (Ort,
Zeit, Weise, Reihenfolge, Gemütsstimmung):
- Πάντα τὰ δίκαια καλά ἔστιν.
Δύο ἄνδρε τέθνατον od. τεθνασιν.
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη — *triste senex miles.*
Οὗτοι νόμοι εἰσίν — αὐτῆ ἄλλη πρόφασις ἦν —
ταῦτα φλυαρίας εἶναι λέγω.
Σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι — τριταῖοι ἐγένοντο —
σκοταῖοι κατέβαινον — προτέρα ἀφίκετο —
ἐκοῦσαι ἔδοσαν — *primus, laetus.*

Artikel

- § 115. Der Artikel steht entweder individuell:
od. generell:
- § 116. Der Artikel steht abweichend vom Deutschen:
- Ὁ σοφὸς ἐν αὐτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.
πολλοί, οἱ πολλοί — ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ.
Νικᾷ ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων.
ὁ βουλόμενος — ὁ τυχών.
ὁ ἐμὸς πατήρ — οὗτος ὁ ἄνθρωπος — οὐ τὸ εὖρος
ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας — τὰ δύο μέρη.
τῶ παιδε ἀμφοτέρω — ἕκαστον (τὸ) ἔσνος — (πᾶς, 121).

- § 117. fehlt abweichend vom Deutschen
bei Prädikativen:
bei persönlichen Begriffen:
bei Gattungsnamen:
- § 118. Attributive Stellung
zeigen besonders pron. possess. und refl.
und attributive Genitive:
ebenso adverbiale Bestimmungen:
- § 119. Prädikative Stellung
zeigen bes. pron. pers. und demonstr.
und die partitiven Gen.:
- § 120. Beide Stellungen mit verschiedener Bedeutung:
- § 121. Πᾶς (ebenso ἅπας, σύμπας, ὅλος):
- § 122. Der Artikel substantiviert:
- Αἱ δευτεραὶ πῶς φροντίδες σοφώτεραι.
Πάντων μέτρον ἄνθρωπος ἔστιν.
ἐπὶ θάνατον ἄγειν — ἐν ἄστει — βασιλεὺς.
ἐγὼ ὁ αὐτός εἰμι — θυσὶν θάτερον τὸ τεθάναι —
Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος — ἡ Εὐρώπη.
ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ oder ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός.
ἡ ἐμὴ τύχη — τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα —
ἡ τῶν Περσῶν ἀρχή — aber auch?
τῆς οἰκαδε ὁδοῦ
ἀγαθὸς ὁ ἀνὴρ od. ὁ ἀνὴρ ἀγαθός (so. ἔστιν od. ὢν).
ὁ πατήρ μου, τὸν παῖδα αὐτῆς — οὗτος ὁ ἄνθρ.
οἱ πλείστοι τῶν πωλεμίων.
ὁ αὐτὸς βασιλεὺς *idem rex*, ὁ βασιλεὺς αὐτὸς *rex ipse*.
ἡ μέση πόλις, aber μέση ἡ πόλις (die Mitte der Stadt).
αἱ πόλεις πᾶσαι, πᾶσαι αἱ πόλεις alle Städte.
ἡ πᾶσα πόλις die gesamte Stadt.
πᾶσα πόλις (πόλις πᾶσα) jede Stadt; eine ganze Stadt.
τὸ κακόν, οἱ νῦν, τὰ οἴκοι, οἱ ἀμφὶ Ἀρῖαιον.
τὸ γινῶσι σαυτὸν, τὸ ἀκριβῶς τοῖς νόμοις πείθεσθαι.

Pronomen

- § 123. Das Reflexivpronomen steht entw. direkt:
oder indirekt:
- σύνοιδα ἑμαυτῶ — γινῶσι σαυτὸν.
Ὁρέσσης ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν κατάγειν.

- Das indirekte Refl. wird ersetzt durch αὐτός:
oder durch οἱ, σφίσιν:
- § 124. Possessivpronomina, Stellung (vgl. § 118 u. 119):
- § 126. Relativpronomina ὅς, οἷος usw. individuell:
ὅστις, ὁποῖος usw. generell:
Attraktion des Relativs:
das Beziehungswort ist ein Demonstrativum:
ein Substantivum:
Assimilatio inversa:
Anakoluth statt eines zweiten Relativs
in versch. Kasus:
- Λέγουσι Ξενοφῶντι, ὅτι μεταμέλει αὐτοῖς (*se paenitere*).
Κύρος ἤξιον δοθῆναι οἱ (*sibi*) τὰς πόλεις.
Κάπτι τοῖς σαυτῆς κακοῖσι κάπτι τοῖς ἔμοις γελᾷς.
Ἄστυάγης τὴν αὐτοῦ θυγατέρα μετεπέμψατο καὶ τὸν
παῖδα αὐτῆς — τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς.
Ἔστιν Δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρᾷ.
Μακάριος, ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει.
Ἄξιοι ἔσεσθε τῆς ἐλευθερίας, ἧς κέκτησθε.
Οἱ χρησμοῖδοι ἴσασιν οὐδὲν ὧν λέγουσιν.
Ἡριππίδας ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει.
Ἄνεϊλεν αὐτῷ θεοῖς οἷς ἔδει θύειν.
Καὶ νῦν τί χρὴ δρᾶν, ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς
ἐχθαίρομαι, μισεῖ δέ μ' Ἑλλήνων στρατός;

Kasus

Akkusativ

- § 130. Äußeres Objekt bei nützen, schaden usw.:
fliehen, entgehen usw.:
sich schämen usw.:
- § 131. ursprüngl. Intrans.:
- § 132. Doppelter Akkusativ des Obj. und Präd.-N.:
- § 133. der Pers. und Sache:
- Μέμνησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὠφελεῖν.
Οὐδεὶς ποιῶν πονηρὰ λανθάνει θεός.
Ἱσχυόμεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους.
μένω (warte u. erwarte); πλείν τὴν θάλατταν.
διαβαίνω ποταμόν — παραβαίνω τοὺς νόμους.
Δαρείος Κύρον σατράπην ἐποίησεν (pass. ?).
Ἀναμνήσω ὑμᾶς τοὺς κινδύνους. (pass. ?).

- § 134. Das innere Objekt ist ein stammverw. Subst.:
ein sinnverw. Subst.:
ein Attribut:
- § 135. Doppelter Akk., äußerer und innerer:
- § 136. Akkusativ der Beziehung (*os umerosque*):
- § 137. der Ausdehnung (wieweit? wie lange?):
- § 138. adverbial:
- δεινὴν μάχην μάχεσθαι — μέγιστον ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι.
μεγάλην μάχην νικᾶν — τὸν ἱερὸν πόλεμον στρατεῦσαι.
Ἰόλυμπια νικᾶν — στάδιον ἀγωνίζεσθαι.
πάντα νικᾶν — ἡδὺ γελᾶν — οὐδὲν φροντίζειν.
Λακεδαιμόνιοι πολλὰ τὴν πόλιν ἡδικήκασιν.
Τυφλὸς τὰ τ' ὤτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.
οὐ μείων ἢ μύρια στάδια — πολὺν χρόνον.
τριάκοντα ἔτη γερονῶς — εἰς Ἀθήνας.
οὐδέν, τί, (τὰ) πάντα, τάλλα, τοῦτον τὸν τρόπον,
τὸ λοιπόν, τὴν ταχίστην, ἀρχὴν οὐ, πρόφασιν.

Genitiv

- § 140. Der Gen. possessoris (auctoris):
- § 141. obi. bei Verbalsubstantiven:
bei gerichtl. Ausdrücken:
bei begierig, usw.:
- § 142. partitivus steht präd. und ist überall
zulässig, wo ein Teilverhältnis vorliegt:
- Merke:
- ἡ Κύρου στρατιά — ἱερὸς Ἀρτέμιδος — τὸ τοῦ
Σάλωνος — ἀνδρὸς σοφοῦ (ἑμόν) ἐστίν.
ἡ τῆς πατρίδος σωτηρία — δι' αἰσχύνην ἀλλήλων.
Ἄλῶναι τῆς κακώσεως τῶν γονέων — αἴτιος κακῶν.
Ἄνθρωπος ὧν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης. — ἐπιμελής.
Ἦθος δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος.
Οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων — ἔτεμον τῆς γῆς —
Ὀλίγοι σίτου ἐγεύσαντο — Σωκράτης τὸ φάρμακον ἔπιεν.
καὶ ὅν τι *aliquid novi*, οὐδὲν ἀγαθὸν *nil boni*,
αἱ ἐφρούρουν δύο δέρον zwei — *quos multos habeo*.
ὁ λοιπὸς τοῦ χρόνου, τῆς γῆς τὴν πολλήν.